

MOLITVA ZA MIR

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्ताम् ।
न्यायेन मार्गेण महीं महीशाः ॥
गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यम् ।
लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥
ॐ शानतिः शानतिः शानतिः

**svasti prajābhyaḥ paripālayantām
nyāyena mārgēṇa mahīm mahīśāḥ
go-brāhmaṇebhyaḥ śubham astu nityam
lokāḥ samastāḥ sukhino bhavantu
om śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ**

**Živjeli! Neka gospodari Zemlje na pravilan način
štite Zemlju za čovječanstvo.
Govedima i učiteljima neka vječno bude dobro.
Neka svi svjetovi budu sretni.
Om, mir, mir, mir.**

svasti (*uzv*) = živjeli!, hej!, sretno!, sve najbolje!

Ovaj uzvik identičan je imenici **svasti** (*s, ž*) 'dobrobit, uгода, sreća'. Sastoji se od nepromjenjivog pridjeva (i priloga) **su** 'dobar, lijep, ugodan, lagan' i poimeničenog glagola **asti** (*ž*) 'bivanje, postojanje, egzistencija', što je inače *3.l, jd, Prs, prez, ind* glagola √ **as**₂ 'biti', pa znači 'je, jest'.

prajābhyas (*D, mn, ž*) = stvorenjima, potomstvu, čovječanstvu > (*osn*) **prajā**

prajan _{1,10}	(<i>gl</i>)	proizaći, proisteći, roditi (se), stvoriti
pra	(<i>prj</i>)	pred, prema
√ jan _{1,10}	(<i>gl</i>)	roditi se

paripālayantām (*gl, 3.l, mn, Ātm, imp, ind*) = neka štite, neka vladaju >

paripāl ₁₀	(<i>gl</i>)	štititi, vladati, braniti
pari	(<i>prj</i>)	okolo, oko
√ pāl ₁₀	(<i>gl</i>)	čuvati, paziti, štititi, vladati, nadzirati, braniti

nyāyena (*pril*) = ispravno, pravilno, logično, pravedno

Ovaj prilog zapravo je *I, jd, m* imenice **nyāya** 'metoda, pravilo, logički postupak' (od glagola **nī**₂ 'ući, proniknuti, prodrijeti' (od **ni** 'dolje, unutra' + √ **ī**₂ 'ići')).

mārgeṇa (*prī*) = s pomoću, na način, tako da, putem

Ovaj prilog zapravo je *I, jd, m* imenice **mārga** 'put, staza, trag' (od glagola √ **mrj₂** 'obrisati, maknuti, uništiti, odstraniti, ići, lutati').

mahīm (*Ak, jd, ž*) = Zemlju ('velik (svijet)') > (*osn*) **mahī**

Imenica **mahī** nastaje kao ženski oblik pridjeva **mahat** 'velik'.

mahiśās (*N, mn, m*) = gospodari Zemlje > (*osn*) **mahiśa** (*TP*)

mahī	(<i>ž</i>)	Zemlja, ('velik (svijet)') (ženski rod pridjeva <i>mahat</i>)
iśa	(<i>m</i>)	gospodar, bog

go-brāhmaṇebhyas (*D, mn, m*) = govedima i učiteljima (brāhmaṇama)

> (*osn*) **go-brāhmaṇa** (*DVM*)

go	(<i>m, ž</i>)	govedo, krava
brāhmaṇa	(<i>m</i>)	učitelj, brāhmaṇa

Imenica **go** dolazi iz indoevropskog korijena ***g^wou-** 'govedo' i prepoznaje se u praslavenskom ***govēdo**, staroperzijskom **gāv**, latinskom **bōs**, staroirskom **bó**, ali i u hrvatskoj riječi **govno** (od praslavenskog ***gov^wno**) koja je prvotno označavala kravlju balegu.

Imenica **brāhmaṇa** (*m*) odnosi se na pripadnika najvišeg od četiri društvena staleža (*varṇa*): *brāhmaṇa*, *ksatriya*, *vaiśya* i *śudra*. Izvodi se kao patronim iz imenice **brahman** (*s, m*) 'sveta riječ, sveta izreka, sveprožimajući, sveprisutni duh, energija Božja, *brahman*, svećenik, Bog *Brahmā*...' (od glagola √ **brh₁** 'rasti, jačati').

śubham (*prī*) = divno, krasno, ugodno, dobro

Ovaj prilog zapravo je *Ak, jd, s* pridjeva **śubha** 'divan, krasan, ugodan, dobar' (od glagola √ **śubh₁** 'uljepšati, dotjerati, ukrasiti, kititi').

astu (*gl, 3.l, jd, Prs, imp, ind*) = neka bude >

√ as₂	(<i>gl</i>)	biti
-------------------------	---------------	------

nityam (*prī*) = uvijek, stalno, vječno, neprekidno

Prilog **nityam** je *Ak, jd* pridjeva **nitya** 'stalan, neprekidan, vječan'.

lokās (*N, mn, m*) = svjetovi > (*osn*) **loka**

samastās (*ptg, N, mn, m*) = okupljeni, skupljeni, pomiješani > (*osn*) **samasta**

samas₄	(<i>gl</i>)	baciti skupa, okupiti, skupiti, pomiješati
sam	(<i>prj</i>)	s
√ as₄	(<i>gl</i>)	baciti (se), ispaliti, odapeti...

sukhinas (*N, mn, m*) = sretni > (*osn*) **su-khin**

su-	(<i>prf</i>)	dobar, lijep, ugodan (dodaje se ispred imenica i rjeđe glagola)
kha	(<i>s</i>)	središte osovine, središte, rupa, eter, vakuum...
-in	(<i>suf</i>)	sekundarni sufiks za tvorbu pridjeva koji označuju posjedovanje osobina osnovne (ishodišne) riječi

Iako izvorno znači 'dobro središte osovine', **su-kha** (*s*) znači 'sreća'. Budući da su se Ariji koristili kočijama, posebice u seobama i ratovima, pridjev *sukha* se odnosi na onu kočiju koja je imala dobru osovinu kotača. (Onaj koji je imao bolju osovinu kočije, taj je u ratu i seljenju imao više sreće.)

bhavantu (*gl, 3.l, mn, Prs, imp, ind*) = neka budu, neka postanu >

√ **bhū₁** (*gl*) biti, postati, nastati, pripasti, dogoditi se

om̐ = om̐ (*sveti slog*)

śāntis (*N, jd, ž*) = mir > (*osn*) **śānti**

√ **śam₄** (*gl*) mirovati, završiti, okončati, umiriti se
-ti (*suf*) sekundarni sufiks za tvorbu imenica (*ž*)

SKRAĆENICE I TUMAČ

> – dolazi, tvoreno (derivirano) od

√ – korijen glagola

od 1 do 10 – broj glagolskog razreda

1.l – 1. lice

2.l – 2. lice

3.l – 3. lice

Abl – ablativ

Ak – akuzativ

Ātm – ātmanepada, glagolski vid medij

aps – apsolutiv (gerund)

br – broj

BV – složenica bahuvrīhi

č – čestica

D – dativ

dv – dvojina

DVI – složenica dvigu (podvrsta karmadhāraye

u kojoj je prvi član broj)

DVN – složenica dvandva

enk – enklitički (nenaglašeni) oblik

fut – futur

G – genitiv

gerv – gerundiv

gl – glagol

GS – glagolska složenica

I – instrumental

imp – imperativ

impf – imperfekt

ind – indikativ

inj – injunktiv

int – intenziv

jd – jednina

KD – složenica karmadhāraya

kmp – komparativ

knd – kondicional

kzt – kauzativ

L – lokativ

m – muški rod

mn – množina

N – nominativ

ndr z – neodređena zamjenica

odn z – odnosna zamjenica

opt - optativ

osn – osnova

Pas – pasiv

perifr. fut – perifrastični futur

perf – perfekt

pfa – particip futura aktivnog

pfm – particip futura medijalnog

pok z – pokazna zamjenica

povr pr – povratni pridjev

povr z – povratna zamjenica

ppa – particip prezenta aktivnog

ppfa – particip perfekta aktivnog

ppm – particip prezenta medijalnog

ppp – particip prezenta pasivnog

pr – pridjev

prez – prezent

prf – prefiks

pril – prilog

prj – prijedlog

Prs – parasmaipada, glagolski vid aktiv

ptg – particip gotovi (od prelaznih glagola ima

pasivno značenje, a od neprelaznih

ima gotovo značenje)

red br – redni broj

rek – rekcija glagola

s – srednji rod

spl – superlativ

suf – sufiks

TP – složenica tatpuruṣa

uzv – uzvik

ved – vedski jezik

vz – veznik

z – (lična) zamjenica

ž – ženski rod